

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVI

БРОЈ 335.

15. ЈАНУАР 1988.

ЦИЈЕНА 100 ДИНАРА

● ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ СК О КУЛТУРИ И ОБРАЗОВАЊУ

ЧВРШЋЕ ВЕЗЕ ТУРИЗМА И КУЛТУРЕ

ОПШТИНСКИ комитет Савеза комуниста на сједници одржаној 24. децембра прошле године размотрио је активности у области културе и усвојио закључке о не-посредним задацима у наредном периоду. То је, заправо, био наставак сједнице од 26. новембра на којој је одлучено да се тада предложена информација о активностима у области културе измјени и допуни за наредну сједницу.

У раду сједнице учествовали су **Весна Каракић — Перовић**, члан Предсједништва ЦК СК Црне Горе, и **Бошко Ђукић**, извршни секретар Предсједништва ЦК СК Црне Горе.

Било је и успјеха: Десанка Максимовић прошлог лета на Тргу пјесника у Будви

У измијењеној и допуњеној информацији о активностима у области културе у Општини, која је једногласно усвојена, описано је да су почетак реализације идејног пројекта развоја, организације и финансирања дјелатности културе и културне манифестације организоване протеклог лета, значајни кораци на превладавајућу дугогодишње културне неактивности на нашем подручју. Ту је посебни квалитет изналажење нових начина финансирања (спонзорство, фестивалска такса) и проширивање досадашњег класичног начина организовања. Културни центар је трансформисан у Културно-информативни, а поред постојећих дјелатности (библиотека, ликовна, музејска и заштита споменика културе) уведене су и нове дјелатности: радио-дифузна, из

- УДАРЕНИ НОВИ ТЕМЕЉИ КУЛТУРНОЈ ПОЛИТИЦИ
- ПРОПУСТИ У ОРГАНИЗАЦИЈИ ПЛЕСНИЧКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ „ТРГ ПЈЕСНИКА“
- СКИНУТА ХИПОТЕКА СА ФИЛМА „У ИМЕ НАРОДА“

давачко-штампарска, научно-истраживачка, дизајн и маркетинг.

Градска библиотека у Будви располаже са скоро 30.000 књига. Од тога је свега 300-400 на страним језицима, али тај број треба у сарадњи са туристичком привредом Општине повећати, јер је то од значаја за укупну туристичку понуду.

Љубише. Низ културних објеката је пројектован или се изводи несагласно савременим свјетским и југословенским стандардима, чemu је знатно допринојела дугогодишња инертност културних институција (изузев Историјског архива).

Највише ријечи било је о културним активностима протеклог лета (Фестивал „Град-театар“, Трг пјесника, концерти озбиљне музике, ликовне акције, Интернационални модни сусрети, Фестивал „Дани древне медицине“) које су Будву тргле из једне културне летаргије и вишегодишње учмалости. Те активности су доказале да Будва може успјешно организовати велике културне манифестације и да су оне развојна потреба наше општине и нашег туризма. Значajno је афирмисан Стари град и његова тврђава Цитадела као сценски простор.

На ове манифестације, међутим, било је примједбите организационе, уметничке и идејно-политичке природе

(Наставак на 2. страни)

ПОСЛОВИ У ПУНОМ ЈЕКУ

У СТАРОЈ Будви машине зује у сваком дијелу града. Конструктивна санација 184 објекта је завршена, у току су занатски радови које власници кућа изводе у својој режији као и поплочавање улица које се обавља унутар града и ван градских зидина на платоу који град одваја од хотелског комплекса „Авала — Могрен“. Рачуна се да ће сви ови послови бити окончани до краја априла тако да ће град бити отворен за првомајске празнике када ће почети свој нови живот који је насиљно прекинут у разорном земљотресу 15. априла 1979. године.

Ово је, између осталог, речено на Збору грађана Мјесне заједнице Будва I који је одржан 11. јануара а на којем су представници Радне организације „Стари град“, Републичког завода за урбанизам и пројектовање из Титограда и других пројектантских кућа које су учествовале у осмишљавању будућег изгледа овог дијела Будве, информисали грађане о току радова који се одвијају у Старом граду. Грађани су на овом скупу изнијели своје примједбе на квалитет обављених радова (неки објекти прокишијавају, столарија није најбоље постављена и слично) па је договорено да их „Интеграл“ у најкраћем року отклони.

С. Г.

● НА ПОЧЕТКУ НОВЕ ГОДИНЕ

СРЕЋНО!

НОВОГОДИШЊЕ честитке које смо међусобно размјењивали, биле су кратке и срдачне: више среће и више успјеха у раду у Новoj годini.

Иначе, на прелазу из старе у нову годину радости и весеља било је свуда — у хотелима, приватним домовима, на трговима, у школама и дјечјим обдаништима. За најмлађе у незаборавном сјећању остаће и два сата које су провели испод раскошно освијетљене јелке на тргу испред хотела „Авала“. У центру њихове пажње, наравно, био је Деда Мраз, који је био издашне руке. На претек је било музике, пјесме, раздраганости и веселог дружења.

У хотелима „Авала“ у Будви и „4. јули“ у Петровцу весеље такорећи није престајало три дана и три ноћи. Између осталог „криви“ за то били су наше познате интерпретаторке забавне и народне музике Снежана Савић и Маја Одаклијевска, које је пратио забавни оркестар РТВ Београд, као и Дубровачки труbadури.

Пуно расположење владало је у кућама и становима у којима су, уз богате трпезе укућани, рођаци, пријатељи и другови једни другима изражавали најљепше жеље. Телевизори су непрекидно радили „пуном паром“, а на емитовани програм замјерки готово да није било. Истина, било је пуцања и детонацијама, али у „најлуђој ноћи“ у години и то има своје место.

Повећана група омладинаца и омладинки Нову годину је дочекала у просторијама „Словенске плаže“, које су им за ту ноћ биле уступљене. Угоститељи су их и почастили са неколико гајби сокова, а било је нешто и за мезе.

„ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ ДОНОСЕ:

● АПАРТМАНИ У СТАРОЈ БУДВИ

Страна 3.

● СВОЈИМ ТРУДОМ ОБНОВИО ЦРКВУ

Страна 4.

● НАШ ГОСТ:
СТЕВАН БОДНАРОВ

Страна 6.

● КАКО НАШЕМ ГРАДУ ДАТИ БОЈУ

Страна 7.

● НАСТАВАК ФЕЉТОНА О ПРЕГОВОРИМА У ПРАСКВИЦИ

Страна 7.

● ТУРИСТИЧКИ ТЕЛЕКС

„АВАЛА“ ПОД КЉУЧЕМ

ХОТЕЛИ „Авала“ и „Могрен“ затворени су десетог јануара и отвориће се тек крајем априла. Разлог је што се морало приступити преуређењу термо-техничких постројења, а тиме трајнијем рješenju загријавања овог хотелског комплекса.

Најбитније у овом послу је проширење капацитета котларница која је до сада обезбеђивала загријавање свега двадесет одсто хотелских простора, што је ограничавало њихову већу попуњеност у зимским мјесецима. Завршавањем овог послана, за који је пројекат урадила специјализована организација „Панонија“ из Инђије, обезбиједиће се загријавање осамдесет одсто укупног простора, укључујући и загријавање воде хотелског базена. Тиме ће се створити услови за бољу попуњеност „А-

вале“ већ од наредне јесени, поготову што инострани партнери „Монтенегротуриста“ показују интересовање да у Будву у ван сезонским мјесецима упућују више туриста.

ОТВОРЕНА „ВИЛА МИЛОЧЕР“

Одмах послије затварања хотела „Авала“ и „Могрен“, светостефански угоститељи отворили су „Вилу Милочер“. Овај објекат иначе у потпуности испуњава услове за рад у зимским мјесецима. Поред централног гријања у њему ће радити базен и сауна, као и сви угоститељски садржаји. Цијена полуапансиона сада је шеснаест, а ноћења са доручком тринаест хиљада динара.

Д. Н.

У Будви ових дана нема туриста, јер ни један хотел није отворен

● ИСКОСА

ДИСКУТАНТИ

ОСТАЛО је запажено да на протеклим сједницама најодговорнијих форума у општини изостају дискусије, нема сучелавања мишљења и слично. И сједнице и други важни састанци по правилу се завршавају крајним уводним излагањима, евентуално се поставије које питање и све се завршава на томе. Преко обимних дневних редова напрости се „претрчи“, па предсједавајућима, пошто приупитију: — Има ли ко какво питање, жели ли ко да дискутује? — преостаје да констатују да нема и да се може ићи даље.

Истина, за састанке се припреме обимни материјали, али, ипак, са сједнице се одлази са одређеним нејасноћама и недореченоштима о битним питањима. А оно што се одлучи и усвоји аутоматски постаје закон у малом. Зато касније долази до реаговања у смислу да тако није договорено, а неко ради на своју руку, да је бирократија непоправљива и слично.

Само у последњем мјесецу прошле године десило се да су се двије сједнице Вијећа удруженог рада Скупштине морале поново заказивати, јер није било кворума. А, на дневном реду управе су била питања необично интересантна за удружене рад. Са правом се може поставити питање, колико је у томе кријица „бирократије“ а колико делегатских структура, чија ријеч треба да буде задња и једино мјеродавна и важећа.

Рекли смо да дискусије нема тамо где се с правом тражи и очекује. Но, зато је, и то обилато, има за кафансkim столовима и сличним „састанцима“. Чује се: — Ово овако више не иде! Ја бих то, само да ме пусте — другачије. Треба нама чврша рука, и слично.

Д. Н.

● ПОВОДОМ ДАНА АРМИЈЕ

ЗАХВАЛНИЦА МЈЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ПЕТРОВАЦ ЈАДРАНСКОМ САЈМУ И „СЛОВЕНСКОЈ ПЛАЖИ

ПОВОДОМ 22. децембра — Дана југословенске народне армије Републички секре таријат за народну одбрану СР Црне Горе додијелио је захвалнице **Мјесној заједници Петровац, Радној организацији „Јадрански сајам“ и Радној јединици „Словенска плажа“**.

Захвалнице су додијељене за остварену сарадњу и до- принос на јачању одбрамбено-самозаштитних припрема субјеката општенародне одbrane и друштвене самозаштите у СР Црној Гори.

Б. М. С.

**Приморске
новине**

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакциони колегијум. Главни и одговорни уредник: ВЛАДИМИР СТАНИШИЋ. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жирија рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: ИШРО „Обод“ — Цетиње. Претпоставка: годишња 3200 дин. за иностранство 30 добра. — Рукописи се не враћају

**ЧВРШЊЕ ВЕЗЕ
ТУРИЗМА И КУЛТУРЕ**

(Наставак са 1. стране)

(Трг пјесника). У „Град-театру“ било је организационих пропуста, стихијности, случајности и неизвесности, а касно је добијен и програм представа фестивала. Фестивал мора имати интернационални карактер с обзиром на структуру гостију на нашем подручју, а због страхи туриста треба доводити иностраница позоришта а што више простора уступити квадратним музичким програмима. Потребно је размишљати и о ширењу Фестивала на осталим просторима Општине и у осталим мјестима у Републици, афирмишући при том и сопствене културне вриједности (драматизација „Кањоша Мајдановића“).

У информацији је наглашено да је веомабитно да се у наредном периоду у Будви оспособе и људи и културне институције за бављење организацијом фестивала „Град-театар“ и сличних манифестија и да се образује посебно друштвено тијело чиме би се обезбиједио утицај на њихово програмско усмјерење. Треба благовремено урадити најчешћи програм за наступајући фестивалски сезону, потом о њима организовати јавну расправу и на крају их друштвено и самоуправно утемељити и верификовати.

Манифестија Трг пјесника није билаовољно добро припремљена и друштвено утемељена. Поред читања пјесама и расправа о књигама, било је и појединачних испада, дијелом од појединача из публике, а дијелом и од самих учесника пјесничке трибине, који се не би могли везати за поезију, већ више за политику. Неспорно је, истиче се у информацији, да је Будви потребна оваква културна манифестија, али не манифестија која би служила као политичка трибина, већ као стјечије у првом реду истакнутих, врхунских имена југословенске и свјетске књижевности.

„У ИМЕ НАРОДА“

Општински комитет ЦК је оцјенио да је за побољшање квалитета културног живота уопште од пресудног значаја окупљање младих, образованих, креативних, уметнички настројених кадрова за рад у култури. Дугорочном кадровском политиком, давањем приоритета за појединачне области и јачањем кадровски дефицитарних областима културе, стимулацијом стипендирањем и специјализацијом, постизаје се укупни развој културне дјелатности.

У закључцима са ове сједнице Општински комитет је акцентирао најважније за датке у наредном периоду. Најприоритетнији задатак је конституисање и реализација осмишљене дугорочне културне политике са јасно дефинисаним циљевима, средствима и методама. Усвајање идејног пројекта развоја, организације и финансирања дјелатности културе и прошлогодишње културне манифестије (уз елиминисање одређених учених слабости и мањкавости) значајни су почетни кораци. На томе треба истрајати и радити на још чвршећим повезивању културног и туристичког производа у јединствену квалитетну

туристичку понуду на овом подручју.

Приказивање филма „У име народа“ Живка Николића (у продукцији „Зета-филма“) на домаћим и страним фестивалима као и у биоскопима широм земље изазвало је различите коментаре, од похвала филму као изузетном уметничком дјелу, до оцене да се ради о антикомунистичком памфлету. О уметничким дометима и редитељском поступку у реализацији филма могу се износити различита мишљења. Међутим, зачнуло је Општински комитет, из свега што се дешавало након премијере филма на фестивалу у Нули, може се закључити да основана идеја и порука филма — осуда злоупотребе власти — не даје повода за оцјену о његовој идејно-политичкој штетности.

Слабости и пропусти информисаности радних људи и грађана у протеклој години, као у једној од дјелатности Културно-информативног центра („Приморске новине“, изградња радиотелевизијског подсистема, дивљи рад ТВ студија Будва у току сезоне), траже шири

ЦИЈЕНА

САМОУПРАВНИМ споразумом о обезбеђивању представа за „Град-театар“ и друге културне манифестије прошлог лjeta у нашој општини (чији су учесници — потписници петнаест друштвених и привредних субјеката са подручја општине) укупно је остварено 270.346.712 динара.

Фестивал „Град-театар“ је коштао 227.518.919 динара (урачунати су трошкови програма, смјештаја и угостићељских услуга), а „Трг пјесника“ 14.710.442 динара. По основу споразума о удруживању рада и представа Телевизији Титоград је плаћено 10.000.000 динара, за фестивалске бројеве „Приморских новина“ 6.989.457 динара, за манифестијацију „Дани древне медицине“ 4.765.300 динара, за модни фестивал ИМОС 4.419.038 динара, а за остале трошкове 1.943.565 динара.

До 28. новембра прошле године потписници споразума су уплатили 258.638.651 динар, а за уплату је остало 11.708.070 динара. Према извјешћима програма све обавезе су извршене.

ру друштвену расправу у оквиру Социјалистичког савеза.

Послови на обнови културно-историјских споменика у Старом граду морају се убрзати како би се појединачни објекти намирењени ван пансионској потрошњи туриста, ставили у функцију прије почетка туристичке сезоне.

На истој сједници Општински комитет је разматрао и актуелна питања друштвено-економског положаја у наслој општини. И поред за пажњи резултата, предшколско, основно и средњошколско васпитање и образовања у општини. И поред за пажњи резултата, предшколско, основно и средњошколско васпитање и образовања општине су бројним проблемима који отежавају њихово функционисање, па је закључено да Предсједништво ОК СК сачини Оперативни програм за превазилажење стања у областима васпитања и образовања.

В. М. Станишић

● СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

МАЛА ПРИВРЕДА ПО ПРОГРАМУ

НА ЗАЈЕДНИЧКОЈ сједници свих вијећа Скупштина општине Будва, одржаној 29. децембра прошле године, усвојена је Информација о резултатима и карактеристикама пословно-туристичке сезоне 1987. године са којом, ако се имају у виду специфични услови у којима се остваривала можемо, углавном, бити задовољни. И поред бројних прогуста констатовано је да се сваке године побољшава квалитет туристичког производа, а по себи новина и квалитет протекле туристичке сезоне биле су културне манифестације. На основу оцјена прошлете туристичке године, спроведених анкета и уз учешће туристичких субјекта општине, Туристички савез је сачинио предлог програма мјера за припрему пословно-туристичке 1988. године који представља окосницу за израду програма свих субјекта наше туристичке понуде. Скупштина је усвојила предложени програм са закључцима у којима је наглашено да сви носиоци послова на припреми туристичке сезоне доставе своје програме мјера и акција са тачним роковима извршења до 1. фебруара Туристичком савезу.

Скупштина је усвојила детаљни урбанистички план Пржно — Каменово, а одлучено је да се приступи изради измјена и допуна ДУП „Словенска плажа“ и изради планова уређења мањих насеља — села Дулетићи, Чами до и Вожнићи, као и ревизији Генералног урбанистичког плана приобаљаја појаса Општине.

На одвојеним сједницима Вијећа удруженог рада, Вијећа мјесних јединица и Друштвено-политичког вијећа, усвојен је Програм развоја мале привреде у нашој општини који је израдио Развојни центар Цеље. При изради овог програма пошло

● ПРОГРАМ РАЗВОЈА МАЛЕ ПРИВРЕДЕ НА ЗБОРОВИМА ГРАЂАНА

● ЗА БОЉЕ „ХАЛО“ 1,7 МИЛИЈАРДИ

се од чињенице да се мала привреда на нашем подручју развијала неусклађено са привредним и друштвеним развојем и да њу треба развијати у виду мијењања монофункционалне струке и потпуне зависности од туризма, односно развијати малу привреду у виду побољшања квалитета туристичке понуде и задовољења потреба становништва и туриста, при чему посебну пажњу треба посветити развоју туристичке мале привреде.

Сада предстоји реализација Програма развоја мале

ИЗБОРИ И ИМЕНОВАЊА

У КОМИСИЈУ за утврђивање предлога назива тргова и улица Општине Будва именовани су: Пеко Лижешевић (предсједник), Јоко Дапчевић, Пере Грговић, Божена Јелушић, Слободан Митровић, Милорад Дулетић, Јово Милутиновић, Урош Ј. Зеновић и Мирослав Лукетић (чланови).

За стручно-оперативно руководство цивилном заштитом Скупштина општине је образовала Штаб цивилне заштите Општине Будва. За команданта штаба именован је Рајко Миховић, за начелника Гојко Лижешевић, а за чланове Илија Кажанегра, Радован Радоман, Раденко Гредић, Владимира Јовановић, Јубица Стругар, Радомир Бановић, Љиљана Сретеновић, Момир Радуновић и Велимир Ружић.

За делегата СО Будва у Скупштину Републичког СИЗ за енергетику делегиран је Драган Секулић.

ПОСЛОВАЊЕ

У ПЕРИОДУ јануар-септембар 1987. године привреда наше општине је пословала без губитака и остварила позитивне резултате. Индекс раста укупног прихода је 206 (у Републици 175), утрошених средстава 206 (179), доходка 206 (169), распоређеног доходка 202 (—), оствареног чистог доходка 198 (172), дијела чистог доходка за личне дохотке и заједничку потрошњу 188 (192), дијела чистог доходка за акумулацију 216 (149), ненаплаћених прихода 228 (203), а обрачунатог чистог личног доходка по раднику 177 (182).

Од једанаест организација из области друштвених дјелатности двије су оствариле губитак; Природно љечилиште „4. јул“ (68 милиона динара) и Апотека (27 милиона динара). Губици су настали по основу исплаћених аконтација бруто личних доходака и других обавеза које нијесу биле покријене чистим доходком.

Просјечан лични доходак за првих девет мјесеци у првом периоду је био 146.630 динара (177,1% више него у истом периоду прошле године), а у непривреди 140.811 (176,5%).

висине општинских административних такси, Друштвени договор о измјенама и допунама Друштвеног договора о усклађивању пореске политike у Црној Гори, као и одлуке о измјенама и допунама одлуке о општинским порезима грађана, о општинском порезу из промета непокретности и права, о општинском порезу на накнаде за услуге, одлуке о општинским административним таксима и одлуке о утврђивању општег интереса.

Делегати су прихватили информације о току радова

КВОРУМ

НАЈБРОЈНИЈЕ и најзначајније скупштинско вијеће, Удруженог рада, у последњем сједници нема среће са кворумом, па су се двије последње сједнице морале још једном заказати. 17. новембра Вијеће је три сата радило да би се тек тада установило да није присутна потребна већина, па је та сједница прекинута и заказана нова. Слично се догодило и 29. децембра када је заједничкој сједници свих скупштинских вијећа присуствовао потребан број делегата и Вијећа удруженог рада, али су се они послије паузе разишли, па је још једном поново заказана нова сједница. Додуше, по евиденцијним листићима које делегати предају прије почетка сједнице било је све у реду, али за делегатско одлучивање нијесу довољни папира није требају живи људи.

Оба пута је Вијеће удруженог рада закључило да ће на наредној сједници једну тачку дневног реда посветити одговорности делегата који одсуствују са сједницом. Једном је то већ проштено, а шта ће бити на наредној сједници Вијећа удруженог рада, остаје да се види.

на увођењу јединствене евиденције непокретности и изради подземних водова и инсталација, о развоју пољопривреде, о успјеху ученика у основним школама на крају школске 1986/87 године и Анализу пословања ОУР привреде и непривреде Општине за период јануар-септембар 1987. године.

Измијењена је одлука о изградњи и реконструкцији објекта грађана и грађанско-правних лица, чиме се укида могућност давања нових урбанистично-техничких услова у случају да је инвеститор одступио од инвестиционо-техничке документације.

Усвојена је Одлука о одређивању локалних некатегорисаних путева у општији употреби, Одлука о купалиштима и Нацрт Одлуке о категоријама корисника станова који имају право на накнаду дијела станарине са мјерилима и критеријумима за утврђивање висине накнаде.

В. М. Станишић

● ПОДУХВАТИ

АПАРТМАНИ У СТАРОЈ БУДВИ

ИСКУСТВО из последње двије, три године показује да инострани туристи радо прихватају да одмор у љетњим мјесецима проведу у апартманима приватних кућа. Доста им је, кажу, хотелских сатница живота, жеље мир и комфорат док су на одмору, наравно и одговарајући комфорат. Куће не треба да су од мора и плаже удаљење од пет стотина метара, треба да су близу гробнице и ресторани са богатим асортиманом роба и избором јела, уз обавезну домаћу кухињу.

„Монтенегроекспрес“ управо почео досадашњим искуством у старој Будви већ је закупио пет стотина кревета апартманског типа прве и друге категорије, са гараницијом попуњености од деведесет дана, а највећератније је да ће се користити и до сто тридесет дана. Власницима зграда унапријед је исплаћен кредит на име коришћења апартмана од по шездесет дана за пет година. Тај новац употребиће за опремање апартмана типа хотела „Б“ категорије. Висина исплаћених површинских износа за те потребе креће се од десет до педесет хиљада динара.

Посао је подједнако интересантан за нас и власнике кућа. Ми смо средства за кредитирање приватника добили унапријед од пословних партнера „Југотурса“, НЕКЕРМАНА, ТУИ-а, СПИСА и то у девизама, а обавезе према приватницима плаћамо у динарима. Власници имају вишеструку корист: бројно ће урадити и опремити куће, закупнина за деведесет дана биће им исплаћена и када лежаји не би у целости били коришћени, а коришћење веће од планираног представљање за њих непланирану зараду. Кредите ће отплатити за пет година кроз издавање, а ми имамо право првентивно да апартмане користимо још двије године, наравно сада на чисто комерцијалној основи, истиче директор „Монтенегроекспреса“ Бранко Кажанегра. Приватни клијинг је искључен. У плану је, кажу, да се коришћење апартмана продужи на зимске мјесеце као што је то у Шпанији и Италији. Закупљују их пензионери, чак на два и три мјесеца, па се чврсто вјерује да се Будва са лакоћом може укључити у програме те врсте јер испуњава најглавнији услов — има благу климу што је гостима из хладнијих предјела најбитније.

Иначе, од таквих гостију осим власника користи би имали трговина, угоститељство и други. Од Скупштине општине тражиће се да порези за власнике апартмана који би госте прихvatали у то вријеме буду знатно нижи, чак симболични. Прво, да се што већи број њих заинтересује да апартмане изнајмљују у зимским мјесецима, затим да се сезона и на тај начин продужи, а друштвена заједница ће узети свој дио „колача“ на други начин.

Иначе, гости у апартманима уживају исти третман као они у хотелима: у рецепцији у старој Будви која ће се отворити на располагању ће имати телефон и телекс, правовремено ће им се преносити евентуалне поруке од укућана или оне пословне, укључује се у програме излета, забаве и остало.

Д. Новаковић

РЕДАКЦИЈА „Приморских новина“ расписује

КОНКУРС

ЗА ХУМОРЕСКУ ИЗ САВРЕМЕНОГ ЖИВОТА

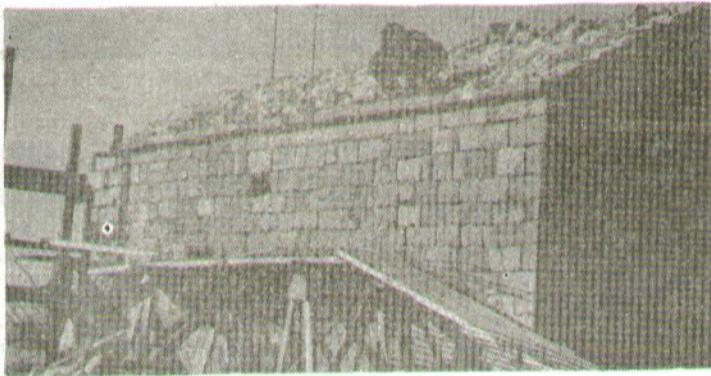
Радове, који не треба да буду дужи од пет шлајфни са новинским проредом, потписане пуним именом и презименом, доставити на адресу: Културно-информативни центар — Будва, за Редакцију „Приморских новина“. Конкурс је отворен до краја марта.

Жири ће одабрати три најбоље хумореске које ће бити награђене. Прва награда износи 100.000 динара, друга 70.000, а трећа 50.000 динара. Жири ће предложити Редакцији за откуп још неколико прича које приспију на конкурс, а које ће током године бити објављене у нашем листу.

● „ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ“ НА ЛИЦУ МЈЕСТА:
ИЛИЈА КЕНТЕРА ОБНВЉА ЦРКВУ СВЕТОГ САВЕ

СВОЈИМ ПАРАМА И – РУКАМА

ИЛИЈА Кентера водоинсталатер, запослен у Којуналној организацији „Јужни Јадран“ у Булди искључиво својим пардама и трудом обнавља цркву Светог Саве која се налази у селу Бенаша изнад Светог Стефана, а који су због вре мена и разорни земљотрес од прије девет година, гото во сасвим уништили.

Радови на цркви Светог Саве

Вијест је необична из више разлога. Прво, у прошlosti када је то било „у моди“ цркве су грали или пак обнављали изузетно богати појединци, најчешће мјештани удруженим средствима. А Илија није богат човек: успио је да у Булди сагради породичну стамбenu зграду (шире је сасвим довољно) у којој станује са својом петочланом породицом, живи од не баш велике плате, а расходи (издржава троје деце) су велики. Друго: Илија није вјерник, прије би се могло рећи да је — атеиста

— Поодавно сам напустио родно село Тудоровиће у близини којег се налази црква Светог Саве, прича Илија. — Продао сам стару породичну кућу у селу за 1,6 милиона динара и тај новац као и све паре које сам зарадио од издавања кревета туристима у току протекле године — укупно око 8 милиона динара — уложио у обнову цркве Светог Саве.

РО „Стари град“ која је уступила дио грађевинског материјала који је потре бан за овај сложен и тежак подухват.

— Црква је била у руше винама какве нам Илија. — Прво је тешко страдала у другом светском рату када су је Италијани бомбардова ли гађајући с мора. Поново је обновљена због времена је прошириоа пукотине, да би је докрајио разорни земљотрес из 1979. године. Послун сам пришао озбиљно: прво је сачињен пројекат обнове, обавио сам потребне консултације са стручњацима, а и са црквеним властима. Набављен је квалитетни материјал, а и мајстори су веома добри. Радове надгледа стручњак за те послове из РО „Стари град“.

Највише потешкоћа у послу Илија има због то га што у близини нема струје, па се бетон мора ми јешати ручно. Но, и то је добро — ручни рад је уви

јек боли од машинског. шали се наш саговорник.

Црква Светог Саве у Бенашима је површине 40 квадратних метара. Унутрашњост није живописан, али је постојао лијеп иконостас који је уништен. Илија је већ набавио неколико вриједних икона које ће се наћи у обновљеној цркви, а заједно са калуђером из манастира Прасквица на путу је да обезбиједи и иконостас. Ова црква је, према сазнањима до којих је дошао наш саговорник, настала 1880. године. Пре дање каже да су је подигли мјештани села Бенаша, Тудоровићи и Близикуће. Наиме, крајем прошлог вијека у овим селима је харојао шарлах. Умрло је чак шездесеторо деце од ове опасне болести. Негде око Савина дана, болијест је испчезла па су мјештани тада и подигли ову цркву, верујући да је Свети Сава помогао да шарлах нестане.

Необичан подухват Илије Кентере изазива и различите коментаре. Највише је оних који имају само вијечи хвале за овај гест, али има и оних који сумњавају врте главама.

— Знам да има разних прича, знао сам то и прије него сам се одлучио на овај подухват, каже Илија. — Ја нисам вјерник, а јеов посла сам се прихватио јер сматрам да је то био мој дуг према завичају. Продао сам стару кућу и практично немам се где вратити. А жеља ми је да добију моја деца, да виде крај где сам рођен, да им могу рећи да сам и ја за њега нешто учили. Коначно, срамота је била да се у цркву затвара стока (и тога је било!) да овај сакрални објекат ис пред којем пушта јединствен поглед на обалу од Режевића до Будве не буде обновљен. А из Фонда за обнову Црне Горе нема паре за сеоске цркве.

С. Грегорић

● ТРАГАЊЕ ЗА НАФТОМ У ЈУЖНОМ ЈАДРАНУ

Заједничка бушотина у марта

● Платформа „Панон“ биће постављена у мору код Улциња

ПОСЛИЈЕ америчких истраживача у подморју Јужног Јадрана за нафту ће трагати домаће нафтне организације. Биће то први пут у Југославији да на једном подручју заједнички траже нафту наше познате нафтне организације Реализација заједничког договора котorskог „Југопетрола“, „Нафтагаса“ из Новог Сада, загребачке „Ине“ и „Петрола“ из Јубљане ускоро треба да почне.

Како истичу у „Југопетролу“ у Котору већ у марта ће бити постављена прва заједничка бушотина домаћих наftafta. Платформа „Панон“ ће бити „усидрена“ у мору недалеко од Улциња, где највише мирише на нафту.

Амерички партнер и „Југопетрол“ из Котора тражи за нафтом у подмоřju из Црне Горе још од 1973. године. До сада су биле постављене три бушотине од којих је свака за себе дала охрабрјуће резултате. На бушотини „Јужни Јадран“ — 3rd појавила се и нафта али њене количине нису биле довољне да би се пришло експлоатацији. Налазиште у под-

морју, наиме, мора бити много „теже“ него, рецимо, на копну, да би се пришло вађењу нафте јер су радови на привођењу нафтног поља за експлоатацију изузетно скупи. У Котору су увјерени да ће овога пута бити много боље среће да ће понаћи „дебље“ налазиште и да ће коначно из морских дубина, које, у то више нема сумње у себи крију нафту, покуљати драгоцену течност.

Истраживања која су у Црној Гори обављена показују да би и у копненом дијелу републике могло бити нафте. То је и опредијелило одговорне у ове четири нафтне куће да заједнички тражи за нафтом и на копну. Бушотине ће бити постављене на полуострву Луштица у Бококоторском заливу код Улциња и на још неким мјестима.

Како смо обавијештени, није пре кинута ни сарадња са Американцима. У прокламу неколико година обраћавани су подаци са салаше три бушотине и трагање се наставља.

С. Г.

● ПЕРОМ И КАМЕРОМ

ПОСЈЕЧЕНА СТАБЛА

МАСЛИНЕ и даље страдају. Прошлог мјесеца радници „Електропреноса“ из Титограда посјекли су десетак стабала старих по више стотина година у маслињаку Градине код села Ивановића. Да је било разлога за то могло би се и опростити. Али није било, ама баш никаквог. Јер маслина, поготову стара, не иде у висину да би се могло претпоставити да ће угрозити далековод. Напротив она у току свог живота достигне максималну висину послије неколико десетина година, а потом „пада“ или иде у ширину. Зато је овај последњи масакр ове племените биљке тим чудноватији. Овим вандалским поступком направљена је штета не само власницима већ и друштвеној заједници. Јер маслина се цијени како с привредне тачке гледишта тако и као декоративна вриједност нашег краја, због чега је и законом заштићена.

ВЛ. С.

● ИЗ СУСЈЕДНИХ КОМУНА

РИБЕ У — КАВЕЗУ

ВЕЋ овог јета на трпезама хотела и ресторана на Црногорском приморју биће много више свеже рибе и јестивих школјака него до сада. Није у питању ојачавање рибарске флоте — рибе и школјке не стиžu из кавеза.

УТРО „Бока“ из Херцег-Новог и ООУР „Јужни Јадран“ из Бигове сачинили су пројекат о кавезном узгоју јестивих школјака и риба. Уколико се до пролећа обезбиједи 300 милиона динара колико је потребно за реализацију овог пројекта већ ове сезоне биће много више свежих продуката мора.

Пројекат предвиђа да се јестиве школјке узгајају у Морињском заливу, у околини малог места Стрп, али и на другим мјестима у заливу. Према прорачунима годишње би се добијало око 100 вагона чувених дагњи или мушљи како у народу називају ове школјке и каменица.

Кавезни узгој рибе предвиђен је у више фаза. У првој фази у четири кавеза узгајају се ораде, бранцини, циполи и лососи — квалитетна риба које нема доволно ни на пијацима ни у угоститељским објектима на нашем приморју. Стручњаци су прорачунали да за само осам мјесеци узгоја ова риба достиже тежину између 2,5 и 3 килограма.

За узгој школјаки и риба у кавезима користиће се искуства из наше земље и медитеранских земаља које у томе постижу запажене резултате. Рачуна се да би се инвестиција веома брзо исплатила јер ће годишњи приход од риба и школјака из кавеза који ће бити постављени у првој фази, износи око 150 милиона динара. С друге стране веома ће се обогатити туристичка понуда: годинама већ страни и домаћи туристи својим домаћинима на Црногорском приморју озбиљно замеријају због тога што умјесто свеже пред њима стављају смрзнуте рибе које су стигле из Јапана и других крајева свијета.

СТРАДАЛА БИЉАРДА

ТАМАН што је обновљена од тешких посљедица разорног земљотреса из 1979. године чувена Цетињска Биљарда је опет страдала. Овога пута темеље Његошеве куће поткопале су — миње.

Минирање терена које је вршено око радова на инфраструктури у граду, било је изгледа, нестручно. Највише штете је настало послије минирања тла за изградњу подвожњака. Скопски неимари су по свој прилици правили јаче миње него што се смјело и Биљарда се — затресла. Озбиљно је страдала сјевероисточна страна кула ове велике грађевине, а примијећене су напрслоне на конструктивним зидовима. Оштећења има и на плафонима и другим мјестима унутар зграде.

Извршили одбор СО Цетиње је формирао комисију која је имала задатак да утврди оштећења и предложи мјере санације. Предложено је да се приђе хитној интервенцији на оштећеној кули. Неће бити потребно да се она презивје, како се у првим мислило, али су нужни радови којим ће се она сасвим обезбиједити. Такође ће се морати приступити радовима на осталим кулама као и на санацији зидова и на унутрашњим поправкама.

С. Грегорић

ХРОНИКА ОПШТИНЕ

НОВИ ОБЈЕКТИ У СВЕТОМ СТЕФАНУ

МЈЕШТАНИ насеља Шумет у Светом Стефану били новогодишњи поклон нијесу могли добити него што је новоизграђена и већ отворена самопослуга. Сада само од трговца зависи да ли ће они и даље морати да путују у Будву за хлеб и друге свакодневне потребе, као што је то случај био до сада.

Нови ресторан у саставу самопослуге отвориће се уочи почетка туристичке сезоне. Добро ће доћи туристима који ће у летним мјесецима у повећем броју боравити у приватним кућама.

ПЕДЕСЕТ НОВИХ СТАНОВА

У Будва пољу, СИЗ становиња и Стамбена задруга „Елмос“ већ овог мјесеца почне са изградњом стамбене зграде са педесет станови. Рок њеног завршетка је шест мјесеци. У СИЗ становиња истичу да су станови искључиво намијењени потребама удруженог рада за решавање стамбених проблема запослених.

ЗАОБИЛАЗНА САОБРАЂАЈНИЦА

Усвојеним урбанистичким решењем створени су услови за изградњу такозване заобилазне саобраћајнице кроз Будва поље. Наставиће се на постојећу улицу кроз Подкошљун код вила „Хотела парк“ и даље кроз поље завршавати се на почетак пута преко Топлиша.

Њеним завршењем, као прво, растеретиће се саобраћај на магистралном правцу од улаза до излаза из Будве који већ подјеле представља „уско грло“, затим повезати постојећа путна мрежа према периферним насељима, и обезбиједити лакши приступ аутобуској станици која је у изградњи Ауто-сервису, Ватрогасном и Дому здравља, школама и новоизграђеним стамбеним насељима и онима која ће се градити.

ЧИСТИЈА КУПАЛИШТА

Од наредног лета поред постојећих јавних купалишта која се свакодневно уређују, уређења и чистија биће и остала природна купалишта до којих постоје путеви. Усвојеном одлуци предвиђено је да о томе брине СИЗ за комуналне послове, а за те потребе користиће се средства намијењена за коришћење морског добра. Овоме ће се несумњиво највише обрадовати заљубљеници у бистро и чисто море и мир који налазе управо на пјешчаним жалима која још нијесу „нападнута“ изградњом.

ИМЕНА ТРГОВИМА И УЛИЦАМА

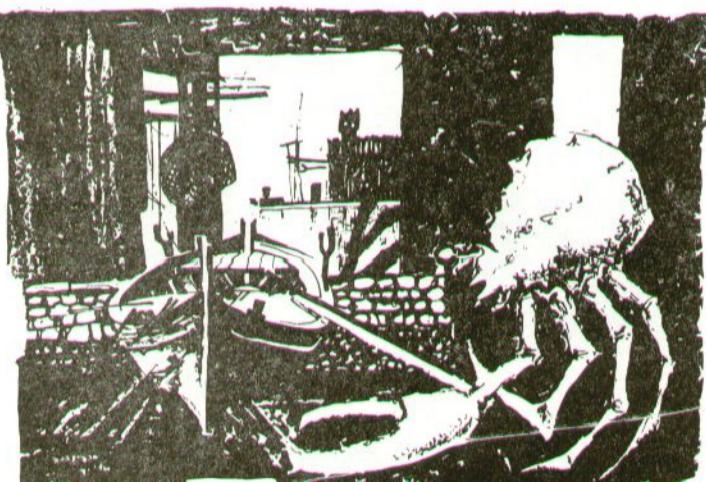
Формирана је комисија која ће трговима и улицама у новоизграђеним насељима давати називе. У обзор ће се узимати и предлози који буду долазили из мјесних заједница, од група грађана и појединца. Предлоге назива усвајаје Извршни одбор и вијећа Скупштине општине.

КУРСЕВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

Од првог дана наредног мјесеца у хотелу „Гранд“ у Цетињу у организацији „Монтенегротуриста“ почне курсеви енглеског, немачког, француског и италијанског језика. Пohaђаје их запослени у хотелима и другим објектима који су у сталном контакту са иностраним гостима, који посједују скромно знање или га немају из тих језика.

Једном броју средњошколца угоститељског смјера, из Фонда за усавршавање кадрова додијелиће се стипендије као помоћ за редовно завршавање школовања. Стипендији ће имати обавезу да љети практику обављају у објектима „Монтенегротуриста“, а по завршетку школовања биће примани у стални радни однос.

Д. Новаковић

ПРИПРЕМЕ ЗА СЕЗОНУ

БЕЗ КАШЊЕЊА!

КООРДИНАЦИОНИ одбор за припрему предстојеће туристичке сезоне, донио је програм послова које треба урадити да се она дочека спремно. Набројени су по слову које треба урадити, и утврђени су рокови до када се морају завршити. Обавеза више да све буде „као по концију“ јесте да је ова година проглашена „годином квалитета“ а то је и обелодана.

Програм припрема усвојен је од стране форума свих друштвено-политичких структура, затим организација удруженог рада и оста-

лих учесника у туристичком промету. Обавеза је да свако нађе своје место у њему, и најкасније до почетка фебруара ураде се „своји“ програми и тачно се назначи вријеме до када ће се појединачне обавезе извршити. Јер, групе иностраних туриста организовано ће почети да долазе већ крајем марта. А, уређење зелених површине тврдога шеталишта и улица, за тим добра снабдјевеност, више квалитетних културно-забавних приредби и изложби и друго, подједнако су саставни дио туристичке

понуде као што су „умивалини“ хотели профанији асоцијативни понуде и услуга, више културе и љубазности у опшћењу према гостима итд.

Најглавније у свему је да се не дозволи да се у тим пословима касни. Оправдана да се у априлу или, чак, у мају констатије да се са овим или оним касни неће се узимати у обзир. Два мјесеца које пред нама стоје довољна су да се уради све што је предвиђено.

Д. Новаковић

ИЗГРАДЊА СПОМЕН ЧЕСМЕ У СВЕТОМ СТЕФАНУ

ДУГ ПРЕМА БОРЦИМА

МЈЕСНО удружење бораца НОР-а Свети Стефан покренуло је акцију за поиздавање спомен чесме у овом насељу. У циљу трајног очувања и његовања слободарских традиција људи овог краја, на поменутом спомен обележју уписала су имена њих седморице палих у Другом и двојице палих за слободу у Првом светском рату. Сви они су раније живјели у граду Свети Стефан.

Подизањем наведеног споменика обиљежја, у ствари обновила ће се некада изграђена сеоска чесма на путу Милочев-Св. Стефан (преко пута виле Топлиш), а која више није у функцији јер је вода прекинута, а простор на којем је чесма локирана запуштен, неприступачан, обрастао коровом и шиљем, те као тајковине дјелује такође на самом прилазу у наше надалеко чувено љетовалиште.

Према сачињеном пројекту са изградњом чесме и постављањем мермерних плоча са именима палих, те пројектованим уређењем околног простора, овај кутак добио ће врло лијеп и пријатан изглед.

Изградњом, односно обновом и реконструкцијом поменуте споменическе уградње би испунило једнину од својих обавеза према свијетлим жртвама чији је живот сагореше у пламену ослободilačkih ратова и социјалистичке револуције. Истовремено то спомен обиљежје трајно ће подсјећати будуће нараштаје на славне и слободарске традиције њихових предака.

Да би ову акцију реализовали удружење прикуп

ља добровољне прилоге од грађана, радних и друштвених организација. Уплате прилога може се извршити на ж. р. број 20710-678-698 Општински одбор СУБНОР-а

Будва са назнаком „за изградњу спомен чесме у Св. Стефану“ или код благајника мјесног удружења бораца Св. Стефан.

Ева МИТРОВИЋ

СА СВИХ СТРАНА — УКРАТКО

АВИОНИ ПРЕКО-ПЛАНА

ТИВАТСКИ аеродром остварио је добре пословне резултате у години која је остала за нама. На његову листу је слетјело и са ње полетјело око 1400 авиона који су превезли близу 270.000 путника. Од тога броја чак 200.000 била су странци — туристи који су авионима разних чarter компанија стизали у хотеле на Црногорском приморју. Промет је у поређењу са 1986. био већи за 8 одсто и изнад је — плана. Постигнути су и добри финансијски резултати, а 80 одсто укупног прихода остварено је у девизама.

Промет би био још бољи да је аеродром у Тивту био оснапољен за слијетање ноћи још од 1973. године се воде разговори и праве пројекти око оснапољења овог туристичког аеродрима за вад током 24 часе. У тивту истичу да ће до почетка овогодишње туристичке сезоне бити постављени уређаји за ноћно слијетање.

ДОБАР ПРОМЕТ

Упркос многим тешкоћама субјективне и објективне природе промет у барској луци у протеклој години је у односу на 1986. повећан између 8 и 10 одсто. Претовар генералних терета, што се сматра нарочито повољним, повећан је чак за 30 одсто.

Да није било неколико узастопних хаварија за које су мањом криви запослени у овом колективу и објективних потешкоћа које се прије свега огледају у енергији задужености, промет у највећој луци јужног Јадрана био је још већи.

НОВА РОБНА КУБА

У старом Котору отворена је нова робна кућа која послује у саставу Радне организације „Беко“ из Београда. Објекат има приземље и два спрата и укупну површину од 520 квадратних метара. Продаје се трикотажа, конфекција, галантерија и друго.

С. Г.

● НАШ ГОСТ: СЛИКАР СТЕВАН БОДНАРОВ

Нијесам био за помодарство

— У СВОМ атељеу проводим толико времена као да правим свој прву самосталну изложбу. Умјетношћу се бавим од своје 23. године. Био сам ћак вајара, Петра Палавичинија и сликара Милана Миловановића. Излажем од 1930. године. Имам атеље на Вождовацу који сам саградио 1954. године. Из Београда се слабо крећем не одлазим, такође нигде.

Тако прича Стеван Боднаров, легенда наше уметности, крепки 83-годишњак

— У Будви нијесам први пут. Када се одржавао Осми конгрес Савеза бораца, био сам његов делегат. Било је величанствено. Та да сам успио да стигнем и до Модерне галерије у Старом граду. И прије тога сам знао да је Будва један од најснажнијих ликовних центара у Југославији. Ко леже су ми причале да је Модерна галерија простор у којем је захвално излагати. И ето, дошао сам да се својим дјелом представим будванској ликовној публици.

Пуно радим. То су задњих година углавном портрети. Ове године укључују се у прославу 200. годишњице Вуковог добења. Радио сам његов портрет раније у бронзи. Портрет у склопитури Вука Стевановића Карадића кога сам ја радио налази се у Франкфурту, на институту „Вук Карадић-Јаков Грим“. Исти такав налази и у Тишићу, у Дому културе у Омољици, у школи која носи Вуково име у Поточцу код Парани на затим у Крагујевачкој гимназији у згради САНУ, новосадској Матици српској, а један портрет је добраша у Вукова задужбини..

Зашто нијесте отишли да ље од импресионизма? — питали смо Боднарова.

— Никада нијесам био за помодарство. Радио сам онако како сам волио и желio. Нијесам се смио упуштати у нешто што нијесам схватao. Моја умјетност се допада и академицима, радницима, сељацима, ученицима студената и не знам кога све да набројим. Једноставно остао сам вијеван себи самом

Интензивно радите портрете и на платну и у склопитури..

— Радио сам и монументалне споменике. Таква се два налазе у Црној Гори. Један у Велимљу код Никшића, а други у Бијелом Пољу. Обадава се посвећен ослободилачким ратовима Црногорца.

Насликао сам и преко двадесетак портрета Вука Карадића и направио сам и осам бисти. Ријешио сам да их све поклоним. И то школама које носе Вуково име, научним институцијама, културним установама.

У животу сам се држио са сликарима и вајарима. У Београду и Паризу. Преживио сам Банјицу. Био партизански борац. Много сам упамтио, али, богме, много и заборавио. Цијelog живота живим за идеју Партије. У Паризу сам скрио вао Карла Мразовића-Гашпа ра старог револуционара, који је прошло јесени умро.

Стеван Боднаров у свом атељеју

У том Паризу сам се држио са Бранком и Павлом Савићем. Упознао Вељка Влаховића, Јудину. У то вријеме у Паризу се налазио и Борис Кидрич, па Сретен Жујовић-Црни, Даница Антић, Војо Димитријевић и многи други знани и неизвестни револуционари.

Нијесам заборавио ни пештоаприлско јутро 1941. године у Београду. Било је страшно. Призори као у паклу. Био сам у близини када је бомба експлодирала изнад склоништа у Караборевском парку. На све стране јеција дјече, жена, старија. Цио Београд је горио. Тога дана сам сусрео и Бора Баруха, сликара који је морao да на рукаву носи шестохрак звијезду да

би га Њемци лакше могли препознати..

Стари умјетник сјећа се свега. И прве пушке које су у партизанима добио. Али, каже да се не сјећа где му се све радови налазе. Колико је споменика урадио и које је све награде до сада добио. Једино зна да их има много.

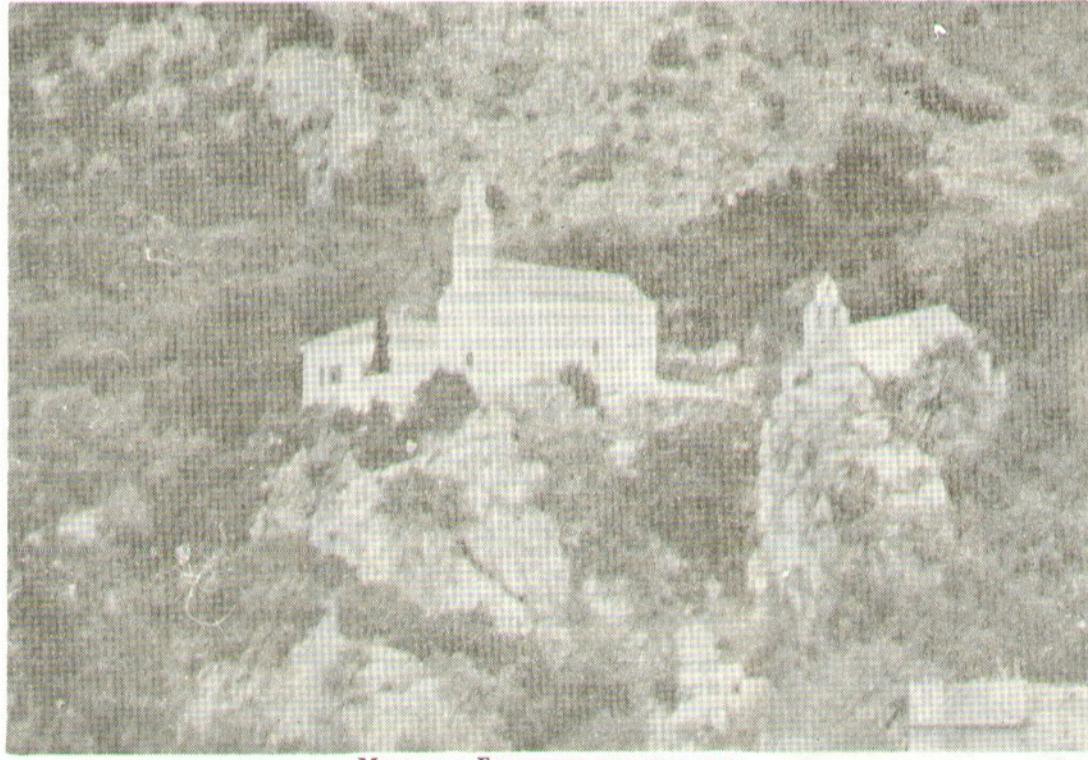
Шта би своме животу до писао?

— Ништа. Поново бих живио тако испочетка. Тешко је било, али и оне су савладаве. Млад човјек, умјетник, мора да се бори да тражи своје место под сунцем. Није га лако наћи, али ако има вриједности успије у томе рекао нам је на крају Стеван Боднаров.

С. Паповић

● САНАЦИЈА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НА ПОДРУЧЈУ НАШЕ ОПШТИНЕ

Обновљен манастир Градишта

Манастир Градишта у новом руку

● ПОЗОРИШНИ ЖИВОТ

„Обешења“ Борислава Пекића

ПОСЛИЈЕ представа Јувеста, које смо гледали прототип лjeta у Старом граду на, тениском терену „Словенске плаже“, Дробном шијеску, Јазу и Луну парку у децембру смо имали прилике да видимо и једну од представа Црногорског народног позоришта; „Обешењак“, Борислава Пекића у режији Бране слава Мијуновића, која по квалитету одудара од представа „Шекспир феста“ „Молијер феста“ и „Которарта“.

Шта казати о „Обешењаку“? Ријеч је о изванредном тексту Пекића, прошлогодишњег добитника награде за фантазмагорију у седам књига „Златно руно“ и добром похвашајућем Мијуновићу да на прави позоришни представи.

Сировост глумца, какав је Гојко Ковачевић Мијуновићу не даје могућност да далеко пое. Ни Јубица

Бараћ-Вујовић, која игра Јубавницу не схвата редитељеве идеје.

Бранислав Вуковић, који игра главну улогу „Обешењака“, отскаче од других глумаца. Остали као да су натурачици..

Представа говори о самоубиствима Бранка Милько вића, Хемингвеја, Масарија, генерала Недића и других познатих људи из светске историје. Од почетка па до краја представе „Обешењак-Бранислав Вуковић иде за тим да се обиеси, што на крају представе и чини. Они који из било којих разлога представу нијесу видели немају за чим да жале. Све у свему овај ансамбл Црногорског народног позоришта веома је слаб. Још једном је доказао да му није ни било место на прошлогодишњем фестивалу Град театар“.

П.

МИТАР А. МИТРОВИЋ

АФОРИЗМИ

● У принципу атеисти не верују у рај. Имају викендице.

● Држава је постала крава музара. Зато многи кусају суртуку.

● Хвала друговима: задужиште нас дуговима.

● Размене се као јуначина, а трепери и од паучине.

● Главне теме стављају под разно, па се разно преципа у празно.

● Убацијете свежу крв. Држава је анемична.

● Другови, знамо да Вам је тешко. Дозволите да Вас замене.

● Да ли се Дан Републике слави и у покрајинама?

● Отварајте курсеве за пливање. Револуција још тече.

● Неки плаћају високе партијске чланарине, а тако мало вреде.

● Притегните кашу. Пашће Вам панталоне на поклоне.

● Кроз историју Косово нам је било прво. Али сада је много боље.

● Кад се савезни делегати препишу, треба ли им предводилац?

● Док су у суседним земљама честе провале облака, код нас су честе само провале.

● Сад нам Немци, стижу, а раније су наступали.

МАНАСТИРСКИ комплекс Градишта који је саграђен према предаји 1116. године, изнад простране Буљаричке плаже, ових дана је обновљен трудом цијеле југословенске заједнице по што је страдао у земљотресу 1979. године.

— Све радове успјешно је извео Републички завод за заштиту споменика културе СР Србије, којим је руководила инжењер архитектуре, Марија Радан-Јошин, вели нам Павле Калањ, капућер овог манастира.

У манастирском комплексу обновљене су цркве Светог Николе (12x6 метара), Свете Богородице (6x4) и Светог Саве (9x5) метара, као и манастирски конак са десетак просторија.

— Живопис у цркви Успење Богородице, који је радио по свему судећи, поп Страхиња из Будимља 1620. године, обновио је сликар-конзерватор Звонимир Зековић.

С. П.

КАДА ЈЕ ПАШТРОВСКА ГОРА ПАРТИЗАНЕ КРИЛА

— „МИ не мислим да се предајемо, ја вам сад то кажем да знаете — без увијања изјављује Куљача, не позивајући се више на сподно одлучивање сваког појединца“. — „Ако се не будете хтјели предати, предуземо велику војну акцију: шта ћете ви онда радити пита генерал. — „Ми немо се“ — одговорио је Марко — „пред великим војском склонити и избегавати сукобе, али, ако будемо притијешњени и дође у питанје наш жи вот, пуштаћемо!“

Схватајући да не може постићи жељени циљ, нити изићи на крај с представничком паштровским партизанима, генерал Луридијани је демонстративно устао, прекоријевајући своје сараднике, али се брзо савладао. Вјеријући да би му можда помогло присуство Маркове мајке, која се налази у затвору у Будви, он наређује да је доведу у Манастир. Док се чека да она стигне, Марка изводе из манастирског салона у посебну собу, где га посјењују Филарет Копривица и капетан Митровић. Одупшевљен Марковим држањем, Копривица му прилази са ријечима: „Дођи, брате, да те пољубим!“ Ни националистички командант Митровић, који је касније одступити с Њемцима, такође није остао рајнодушан, нити је могао да прикрије узбуђење. Пружавши Куљачи руку, он изјављује: „Иако се налазимо на двије сасвим супротне стране, част ми је што се, један мој земљак тако гордо држи пред представницима велике стране силе“. Затим је наставио: „Знао сам да сте ви партизани храбри људи, али нисам вјеровао да сте такви патриоти и политичари“. — „Ваша грешка је у томе — одвартију ми је Марко — „што ви себе називате патриотима и сматрате се политичарима.“

Њихов разговор прекинула је галама која је дошла из салона. Управо, чуо се само оштар глас генерала Луридијанија, који је, очигледно, био бијесан на своју „свигу“ — „Пребацује својим официрима“ — објасни Митровић — „шта су се пред тобом држали смущено и изгубљено. Упозорава их да су сви Црногорци такви као Ти, да би знали с каквим одметницима троса са боре“. На те ријечи упада Копривица: „Истинати је, генерале, ниси се претарио у оцјени да није нашег зла, да се нисмо међусобно поцијепали и завадили“.

Прошло је нешто више од пола сата разговора између Куљаче, Копривице и Митровића, док их поново не позваши у салон, што је био знак да је Маркова мајка Јела доведена из затвора.

Јела се прво пољубила са сином, затим приступила осатима и поздравила се с њима. „На лицу јој се“ — пише у Митровићевом извјештају — „види озбиљност, никакав знак радости или жалости — као да је скамењена...“ Више се не окреће према сину, него праће генерала и не зна шта се ово збива.. Отац Филарет тумачи јој да је Марко дошао на преговоре да ће опет у шуму. На њеном лицу не појављује се никаква реакција на ове ријечи, већ је и даље као скамењена..“

„Ваш син“ — почиње генерал — „ако хоће, може да извуче главу, иначе, нећете га више видjeti!“ — „Ја му не могу напишти, нека чини како му је боље. Ако му је боље да се преда, чека се преда, ако није, нека се не предаје. Ја ћу и даље остати у затвору: боље је да ја патим него он“. Филарет Копривица сјећа се да је Луридијани Марковом ма-

ји рекао и слиједеће: „Ако се не преда, син ће ти погнuti у борби“. „За слободу су погинули многи његови другови“ — хладнокрвно је одговорила она — па нека и он погине.. Увјерена сам да ће за ова зла некад неко одговарати. А ја ако црквем у затвору, Италија се неће за то прославити, ћати ваша држава због моје смрти пропasti. Једна муга мање“. — „Али, за љубав божју, зар не желите да ваш син једини дође кући? — упитао је генерал. „Желим, господине, како да не жelim“ — одговорила је Јела — „али тек кад се ви вратите своме дому. Јер, ово је наша кућа..“

Незадовољан исходом разговора, генерал се обратио Куљачи повишеним тоном: „Као члан друштва, треба да се вратиш заједници, ради и послу као сваки грађанин. Оваквим својим поступком не чиниш услугу својој земљи којој је потребан мир“. — „О предаји не може бити говора..“ Ја ћу наставити борбу. Вјеријем да ћете ви изгубити га. А ако га добијете, а ја прекживим, онда долази у обзир да као и сваки војник одговарам побједнику“.

Увијајући да је даље преговарање беспредметно, генерал је тражио да у вези с постављеним питањима још истог дана добије одговор. Изразио је жељу да разговара са „свих седамнаест одметника“. Предложио је, чак, и место где би се састао с њима — тврђаву Космач у Брајићима, па „да видите с каквом лојалношћу бисте били прмјени межу моје војнике“. Када је примијетио да је Куљача овај предлог и његово „образложенje“ до чекао ироничним осмитехом и наставио: „Нисам овлаштен да одговорим на то питање, али, у своје име, могу рећи да нећу доћи на Космач“, Луридијани је же-

ПРЕГОВОРИ У ПРАСКВИЦИ

Јован Саватовић: манастир Прасквица

лио да ту изјаву протумачи страхом, па је рекао: „Ви се, онда, плашите да дођете тамо где вам ја предлагам, а нема никаквог разлога да се бојите“. — „Није ме страх“ — намрођеном лица одговорио је Куљача — то се, уосталом, види и по овом сусрету: да сам се бојао, не бих дошао сам на разговор с вами, окруженом са око 800 војника чији је задатак да вас обезбеђују“.

На крају је ријешено да паштровски партизани до 6. новембра доставе генералу одговоре на питања која су га интересовала и о којима је до тада било ријечи. Тиме су завршени вјероватно најчуднији преговори у нашем рату. Њима је, као прво, представнику италијарске армије стављено до знања да партизани нису одме

тици, већ борци за национално ослобођење. С друге стране, преговори су имали веома значајан ефекат — снажно су одјекнули у срди ма свих родолуба на читавом Приморју, који су, током година, још истог дана, значили за њихов исход.

Као што је и договорено, партизани су 5. новембра упутили генералу писмо у коме су, између осталих, написали: „... Будући да смо свјесни борбе коју водимо и увјерени у њен појединосак исход, не желимо имати послу с вашим Ратним судом, нити од било кога тражити милост. Остажемо и даље чврсто ријешени да настанимо борбу. И за че, убијећени смо у личној више добре намјере и благонаклоност коју бисте нам указали“. (Крај).

Милосав ЛАЛИЋ

ИЗ МОГУГЛА

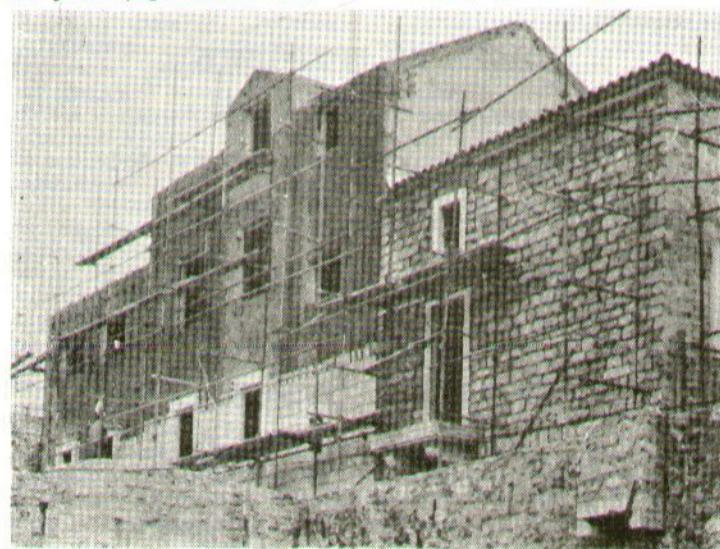
Добар покушај

БУДВА, град без традиције. Ова груба констатација не односи се на обичаје везане за сахране и свадбе које се углавном одвијају по усталеном церемонијалу већ на масовне свечаности градског карактера, развијене у другим урбаним срединама нарочито на медитерану: на Фенте, маскебале, излете или рибарењу. Суштина закључка сеže у специфичности прира-

ства становништва и мијешавања разних култура и новоизложенских обичаја. Миграције и други фактори кретања популација свели су све придошлице под заједнички именитель — Будвани. Ипак у том појму најмање има Будвани. О заједничкој традицији тих људи може бити говора тек након дугогодишњег заједничког живота на истом тлу, а дајна се ради о појединачним

обичајима који не објединjuју и прихватају, већ укидају старе приморске традиције везане за пулс и живот града на мору.

Оно што наводи на овај закључак је најновија масовна манифестација — покушај да се на тргу испред хотела „Аvala“ приреди свечаност са укусом „најлуђе похи“ за дјецу и одрасле. Предвиђени програм: Деда-Мраз на конју, електрични волт са пакетићима, ватромет, чајанка за све приступе, музика из праве Музичке радионице, обећавају је ужијати за све приступе. Цијелу акцију анимирају града у овом мртвом периоду пратила је реклами: ила ката, радио и ТВ спотови први новогодишњи транспаренти са жељом да Срећну нову 1988. годину. Уложено је више труда него средетава јер је то био пионирски посао након дугогодишњег изостајања таквих градских свечаности. Први пут смо имали окићене борове, истина не онако како једна туристичка метропола, заслужује, али то је питање сподјеле надлежности и осећања захтјева времена. Напред скромног инвентара украса и сиромашне илумина-

Граду удахнути живот: стара Будва

ИСПРАВКА

У другом наставку фельтона „Преговори у Прасквици“, приликом слагања у штампарији потkrala се грешка у 64. редку првог ступца: камени сто у манастиру Прасквици направио је Балша III негде у XV, а не у X вијеку. Наиме, син Ђурђа II Стратимировића, Балша III помиње се у историји тек почетком XV столећа од 1421. године.

Молимо читаоце да ову исправку уваже.

ције осетила се новогодишња атмосфера. Намјера је била да се кроз једну дјечју манифестацију удахне живот граду, који након сезона упада у дуги зимски сан. Са тог становишта идеја је успјела. Колоне људи и дјеца кретале су се тог децембра предвечерја, претпоследњег дана старе године ка тргу испред хотела „Аvala“. Посјетиоци су зајрчили прилазе подијуму и поред више пута понављајућег упозорења на опасност од струје. Због безbjednosti публике програм није могао да се одвија по сценарију. Колица са пакетићима испражњена су прије него што су стигла до циља. Тада је симболични поклон обезбјеђен за преко хиљаду ма-

лишана није стигао до сваког дјетета. Најмањи су остали празних руку и очију пуних суз. Програм сам по себи није много интересовао приступне иако је он био најпрљачнији са становишта градског дешавања. Трг се брзо испразнио, а оних еготинак особа које су остали могле су да уживају у првој новогодишњој атмосфери уз музiku која је сад већ свирала само за њих. Намеће се питање да ли су пакетићи компромитовали идеју о заједничком слављу, идеју о дружењу уз то пајај и пригодну музiku, и да ли је било боље упутити их болеској и напуштеној дјеци по болницама и домовима?

Б. ЛИЈЕШЕВИЋ

СПОРШ

● ГОДИШЊА СКУПШТИНА БК „БУДВА“

Изабрано ново руководство

● НОВИ ПРЕДСЈЕДНИК КЛУБА ЈЕ ВЛАДО КАЖАНЕГРА ИЗ СВЕТОГ СТЕФАНА

ГОДИШЊА конференција Боксерског клуба „Будва“ одржана је 25. децембра.

О раду у клубу говорио је у одсуству председника Славка Крстанића, тренер Павле Бучај.

У протеклој години, наши боксери имали су изванредан биланс. **Видо Ратковић** у средњој категорији борио се у финалу на међународној ревији бокса „Београдски побједник“ са познатим кубанским боксером **Хулиом Квитаном**, освајајући бронзане медаље са посљедњег светског шампионата у Риону у САД, побједником панамеричких игара и шампионом Кубе, чији боксери десењију и више владају ринговима свијета.

Фехми Хусен у перолакој категорији у посљедњем кварталу прошле године имао је, такође изванредан биланс. Побјеђивао је на свим турнирима и ревијама где је учествовао: Никшићу, Титом Ужицу, Београду, а у Зрењанину је проглашен за најбољег међу најбољима. Сезону је велики пехар листа „Мајар со“ и велики пехар града Зрењанина, а Бучају је додијељена златна медаља, као најуспјешнијем тренеру. Треба нагласити да су на овој ревији некада побјеђивали: **Вујин**, браћа **Качар**, **Вујковић** и многи други боксери који су проносили славу југословенског бокса широм свијета.

Услови су доста тешки, наставио је Бучај, Немамо опреме, рукавица, дресова, патица. Послје тренинга немамо где да се окупамо, али ипак настављамо да се боримо. Руководство клуба је у овој години било дosta веома, па је и то била препрека нашим бојним резултатима, рекао је Бучај.

Да је тешко бити боксер у Будви, зна онај ко се идоле упознао са условима под којима боксују млади.

На Конференцији се чуло, да су понекад боксери прикупљени и сами себи да плаћају путеве да би стигли на неку ревију или турнир, Фехми Хусен је тек послје успјеха у Зрењанину добио тренерку, али не од свог клуба, него су му је купили одбојкаши.

Павле Маргиновић је истакао да су средства која издавају СИЗ за физичку културу заиста недовољни за овај клуб.

Видо Балић је рекао, да се клуб затворио и да би средства требао да тражи од удруженог рада.

— Ја сам за то, да се подрже добри такмичари, А, овдје смо у прилици да чујемо, да БК „Будва“ ствара добре боксере, рекао је **Вељко Марковић**.

Никола Ђуричковић је запазио да су Предсједништво и предсједник клуба у протеклој години били неактивни, што је, како он сматра осујетило још боље резултате.

На крају је изабрано ново Предсједништво које чине: Драго Бубања, Никола Ђуричковић, Ђојко Митровић, Владо Кажанегра, Саво Вујковић, Срђан Поповић и **Видо Балић**. За новог предсједника БК „Будва“, једногласно је изабран Владо Кажанегра, Предсједник Славка Крстанић није присуствовао годишњој Конференцији, иако је на вријеме био обавијештељ. Евероватно није био спреман за Конференцију. Због неактивности, на иницијативу боксера је и смијењен.

С. Паповић

● СКИЦА ЗА ПОРТРЕТ

Успон судије Чичаревића

СЛОВОДАН ЧИЧАРЕВИЋ, дугогодиšњи фудбалер Ловћена, Таре и Будве од прије четири мјесеца је дјелилац правде. На теренима Јужне фудбалске ре-

гије је у десетак мечева испао солидне квалитете. Де легати су га високо оцењили и изрекли му низ комплиментана. На великому турниру „Вечерњих новости“ који је одржан на „Словенској плажи“ Чичаревићу је упућено низ похвала.

— Сасвим изненада сам се одлучио да се дружим са пиштаљком, понајвише да бих и даље остао у фудбалу. Након првих мечева заузиво сам овај незахвални посао, каже Слободан. У готово свим мечевима сам пријећио да половина фудбала не зна правила фудба

лске игре. Надам се да ћу овај ранг такмичења убрзо прескочити, а онда ће бити много лакше. Велика ми је жеља да се једног дана нађем на друголигашким и прволигашким теренима.

Уз Слободана Чичаревића фудбалски правду већ неколико година дијели **Милан Ђубања**, који је положио за републичког судију.

— Ђубања је већ искусан судија, каже Чичаревић. Ускоро ће се наћи и на теренима републичке фудбалске лиге. Права је штета што се није раније посветио овом посту.

С. Гленца

МАРКО ШПАДИЈЕР

Дјечаци из Пискаре

ЗВАЛИ су је Сенегалка, мада изје имала никакве везе с тем далеком земљом, нити је никада била тамо. Није чак никада, до своје смрти, ни кроћла из Будве. А није дugo ни живјела. Но то, колико је живјела, живјела је по свом бефу, и ни својим старим родитељима није полагала рачун.

Када би у друштву старијих поменули њено име, чуо је коментар:

— Ма каква Сенегалка, рекли ће гњевно, — то је камењарка, Тада још, дјечаци из Пискаре, нису скватали смисао те ријечи. То су сазнали много касније.

Сенегалка је била поприлично старија од њих, али то њој, а ни њима, није сметало да се друже и заједно на Пискари играју „жандара и лопова“. То је игра у којој долазе до изражaja све борилачке дјечије дјечака, њихова умјешност, окретност, срчаност и снажа. А они, дјечаци из Пискаре, посједовали су све то заједно. Прво би се јурали по Пискари да би се убрзо потом распришили по граду, углавном у Пискари, где су бројне напуштене куће и кућишта, уске улице и стрмоглаве зидине градских бедема пружале велике могућности исказивања сваког појединца.

Сенегалка се мање кретала у друштву својих вршића. Више јој је одговарало друштво млађих. Ту је налазила себе и долазила до пуног изражaja. Израјући тако стално са дјечацима она се толико извјештила у играма, да ни једног тренутка није изостала за њима. А они су је вољели и пријељивали да у игри буде са њима.

Међу дјечацима, Предраг је био најјужнији у игри и ван ње. И фудбал са „крпењачом“ је играо добро и оштро стартовао. И у оним свуда у свијету вијеним „ратовима“, које су дјечаци заподијевали између улица, Предраг је вакио за храброг, срчаног и жујстругог. То је уствари било вјечито ривалство међу дјечацима из Пискаре, с много разбијених глава, колјена, лактова, а одвијало се у густинама бодљикаве смрквице, мрчеле и маслињацима Бабина Дола. Мада је Предраг био мршав, физички чак слабији од својих вршића, друга „ратна страна“ га се плашила. По приди је био импулсиван, оштар, Ни у оним вратоломним јуријавама по будванским бедемима, где се за час могао профундати кроз напукле плоче, није се плашио. Никоме се није уклањао. Никоме узмишао. Био је коловоља и често је из тих игара кући долазио разбијено главе. Ради тога, вјаљда, Сенегалка је жељела да буде уз њега, да му се нађе, пријемогне му, пребије ране. Уз њега је била најsigурнија. И када би којим случајем, у заносу игре Предраг испредијачио и замакао за ћошак, она ће се успјаничено обазирала око себе и тих завикала:

— Где си Предраге...?

Тада би он застао, сачекао је, зграбио за рукав и снажно повукао, док би остали протрчали поред њих не опазивши их.

И тек што докучише четрнаесту, неће почетком четрдесетих година, ови дјечаци дођопре до сазнања да те игре и ни-

су биле само игре, већ и то, да је Сенегалка своје „задужење“ да их уводи у живот — вадљано обављала. Дјечацима из Пискаре се тада отворише нови видици. Они видише да живот није тако пријателјски као су га старији понекад представљали, већ да је другачији и од онога којега су до тада знали. Завољеше ови момчићи тада живот, у који тек што нису ни кроћили. Колико ли су пута, пречули „здраву Марију“, чији звук, по ондашњим неписаним правилима понашања, бијање вјеријеме да се прекидају игре и да се одлази кући.

Тако су расли, учили, играли се и улазили у живот дјечаци из Пискаре. Живјели су свој живот, Нису размишљали да би он могао бити и другачији, гојчи. А управо се догодило оно што они онда нису могли претпоставити.

Букнуо је рат. Окупација. Дођоше Италијани а са њима много зла. Све се изокренуло. Живот је постао сасвим другачији. Тежак. Настала су прогањана, хашишења, интернирања, убијања. Људски живот није вриједио ни пишиљива боба. Видјело се тада ко је за кога, ко је с ким. Ко је за окупатора, а ко против њега. Гдје се год окренеш свуда застрављуји призори. Од истока чујеш пущњаву, реску, жестоку. То Паштровићи, на прагу својих домова заустављају душманота. Окренеш ли се ка сјеверу, видиш бијеле чаршаве на кућама. (!)

Доласком рата нешто чудно се збило са голобрадим будванским момчићима. Преко њији су порасли и од дјеце постали озбиљни, зрели људи. Школске су клупе замјенили сурвоном животном школом коју је наметнуо окружни рат.

И за Сенегалку су настала друга времена. Али она се брзо снашила у новим условима. Објеручке је прихватила живот онакав какав је и ништа није жељела да пропусти. Баталита је одмах будванске момчиће и прихватила се озбиљнијих, конкретнијих ствари. Јећена активност је сада дошла до пуног изражaja, али на кријом мјесту. Ту је надманила сама себе. Својски је прионула на рад и у зијују тјелу свог прибављала прекоморске козјевре, макароне, чоколаде... .

Сенегалка је била недостикна. За све недостижна. За све четири ратне године предњачила је пред својим „посестријама“, здушно радећи и за прса бивала испред њих. Напротив, она није могла се биље дозволити да нека друга буде испред ње. Таква је остала до своје смрти.

То што је Сенегалка могла својим тијелом, ни једна друга није могла. Па ни у оним данима, када би кроз Будву пролазиле дивизије на другим маршивима без повратка, и када би будвански куријама на испомоћ долазиле посестрије из Котора, Цетиња... Сенегалка се није предавала. Све би оне давно прије ње појустајале, без обзира који су племићкој лози припадале.

Срели су се на Великој Ријеци, гдје је био и крај пута Сенегалке и њених истомишљеника. То је било задње ратне године. Али то више нису били дјечани.

НАВРШИЛА се година дана од смрти моје драге сестре

ВЕРЕ Ш. ГРЕГОВИЋ

две године од смрти сестре од стрица

МАРИЦЕ М. ГРЕГОВИЋ

година дана од смрти вољеног стрица

ИЛИЈЕ С. ГРЕГОВИЋА

а 26. јануара навршава се пола године од кад нас је заувијек напустио непрежаљени брат

ВЕЉКО И. ГРЕГОВИЋ

Драги моји, поносан сам на ваше часно живљење, а бескрајно тужан због растанка са вама. Вријеме које пролази не умањује бол због растанка.

Саво ГРЕГОВИЋ са породицом